

koji su za autoricu »primjerak bespoštednog izrugivanja, isto tako bespoštednog kao i oružana borba«. Kao zaključak nameće se misao D. Rihtman-Auguštin (str. 163) da »neke tvrdnje D. Zečević u članku u ovom zborniku daju čitaocima previše jednostavnu interpretaciju tzv. pučkih književnih tvorovina nastalih u NOB-u i njihovih dosadašnjih tumačenja«.

Slavko Zlatić piše o nastajanju i rastu partizanske poezije, Simo T. Tesla o primjeni slobodarskih stihova naših pjesnika klasika i pjesnika boraca NOR-a, a Ivo Bogner o pjesmama slavonskih boraca čija djela nemaju »danas neku značajnu umjetničku vrijednost jer se njihova djelatnost iscrpila u trenutku neponovljive zbilje na koju su jedino i prije svega željeli utjecati«.

Ante NAZOR

**RAD XVIII. KONGRESA SAVEZA
UDRUŽENJA FOLKLORISTA JUGO-
SLAVIJE, Bovec 1971, glavni urednik
ZMAGA KUMER, Ljubljana 1973,
345 str.**

U zborniku radova 18. kongresa Saveza udruženja folklorista tiskana su 42 referata i saopćenja. Podijeljeni su u dva dijela: prvi dio sadrži četiri priloga o etnografskom prikazu gornjega toka Soče i Beneškoj Sloveniji; drugi dio obuhvaća 38 referata i saopćenja na temu: **Etnografske pojave u dodirima raznorodnih jezičnih grupa**. Dakle, ako izuzmемо uobičajeno informiranje sudionika kongresa o folkloru kraja gdje se kongres održava, što je ovaj put bilo i vrlo kratko, kongres je imao samo jednu temu, što dosad nije bio slučaj. Tako organiziran kongres (s jednom temom i relativno malim brojem saopćenja) omogućio je izmjenu mišljenja i kritička razmatranja u tolikoj mjeri da je knjiga postala sadržajno bogatija za 26 stranica raznih mišljenja, stavova i primjedbi. Ipak u usporedbi s prethodnim zbornikom 17. kongresa ova je knjiga za 246 stranica tanja.

Kako je 18. kongres održan u NR Sloveniji — u Bovcu — prvi dio zbornika (60 stranica) odnosi se na to područje (Branko Marušić informira o geografsko-povijesnom položaju Bovca i okolice; Angelos Baš o materijalnoj kulturi u gornjem toku Soče i Kotarijskom kutu, Milko Matičetov o duhovnoj kulturi u gornjem toku Soče, a Pavle Merku o narodnoj kulturi Beneške Slovenije).

Prilozi o glavnoj temi, Vilfanov **Etnografske pojave u dodirima raznorodnih jezičnih grupa** i Gavazzijev **Pojave i procesi oko kulturnih granica**, govore o »promicanju kulturnih tvorba (tradicija) bilo koje vrste iz jedne manje-više tradicijski ujednačene sredine u drugu od prve različnu«, o kulturnim strujanjima, kontaktima, razmjenama kulturnih dobara i sl. U ostalim saopćenjima govori se: o općim problemima i metodama etnologije i folkloristike limitrofnih etničkih grupa (D. Nedeljković), o problemima etnologije graničnog područja (G. Perusini), o aktualizaciji jezične dijasporice u stranoj jezičnoj okolini — npr. Čeha u Slavoniji i Banatu (I. Heroldova i J. Vařeka), o nekim relevantnim faktorima interetničkih pojava u narodnim pripovijetkama i predanjima — na osnovu proučavanja bosansko-hercegovačkog materijala (V. Palavestra), o jezičnim barijerama u prenošenju narodnih pjesama (Z. Mladenović), o posljedicama utjecaja susjednih jezično različitih naroda na njihovo pjesničko stvaralaštvo (Z. Kumer), o arhitekturnom oblikovanju dodira etničkih skupina (A. Freudenreich), o zajedničkim karakteristikama u narodnom graditeljstvu sjeverozapadne Hrvatske i istočne Slovenije (Z. Simunović), o pojavama aktualizacije u narodnoj muzičkoj tradiciji BiH (C. Rihtman), o slovenskoj narodnoj glazbi u dodiru sa susjednim kulturama (V. Vodusek), o varijantama folklornih melodija na tekstove raznorodnih jezičnih grupa — pokazivači zajedničkih osobina u folklornoj glazbi susjednih etničkih grupa (J. Bezić), o višejezičnim narodnim pjesmama na Kosovu i u Makedoniji (Š. Plana), o običajima i vjеровanjima stanovništva limitrofne zone donjeg Dunava (S. Zečević), o lutki u običajima i vjеровanjima etničkih grupa u Vojvodini (M. Matić-Bošković), o posljedicama dodira i utjecaja triju na-

roda uz božićne običaje u Hercegovini. (M. Bodiropa), o promjenama starih oblika ponašanja stanovništva na rubnim područjima (V. Čulinović-Konstatinović), o prenošenju i utjecajima narodnih igara iz drugih područja na igre teritorije BiH (J. Dopuda), o južnomoravskom seljenju folklorno-poetskih motiva u uvjetima višejezične prisutnosti (R. Trebješanin), o limitrofnim osobitostima svadbenih običaja i pjesama kod Vlaha i Albanaca u selu Dolna Belica (V. Antik'), o kršćanskim vjerskim običajima kod Albanaca u Kumanovu (S. Mladenovski), o makedonskim narodnim pjesmama na tromedi prema Srbiji i Bugarskoj (G. G'or'g'iev), o narodnom stvaralaštvu limitrofne oblasti Đerdapa (D. Antonijević), o zajednici narodnih igara u Vojvodini (M. Ilićin), o dvojezičnom stanju kod Gradišćanskih Hrvata (N. Ritić), o nekoliko slovenskih narodnih pjesama u Hrvatskom zagorju (O. Delorko), o usmenom narodnom stvaralaštvu bačkih Rusina krajem 19. st. s gledišta međuetničkih dodira i prožimanja (M. Radovanović).

U tri kongresne sekcije (za glazbu, narodne pjesme i narodne pripovijetke i običaje) podneseno je devet saopćenja (u svakoj po tri).

Na kongresu su, kako se vidi, sudjelovali folkloristi iz svih naših republika i strani folkloristi iz Italije, Čehoslovačke, Mađarske, Rumunjske i Bugarske.

Ante NAZOR

ASPECTS DE LA VIE POPULAIRE EN EUROPE, AMOUR ET MARIAGE, Musée de la Vie Wallonne, Liège 1975, 280 str. + 152 table

U ljetnim mjesecima 1975. u Belgiji je održano nekoliko izložbi i manifestacija pod zajedničkim nazivom »Aspects de la Vie populaire en Europe 1975«, organiziranih na inicijativu i uz pomoć belgijskih kulturnih institucija (»Com-

missariat Général au Tourisme«, »Radio-Télévision Belge«, uz suradnju i pod pokroviteljstvom raznih evropskih i svjetskih ustanova (»Ministère de la Culture Française«, »Ministère de la Culture Néerlandaise«, »Conseil de l'Europe«, UNESCO, »Commission Royale Belge de Folklore«, »Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde«) i pod pokroviteljstvom belgijskog kralja Bauduina. Izložbe i manifestacije obuhvatile su četiri lokaliteta (Antwerpen, Bokrijk, Liège, Binche), a publikacija o kojoj je ovdje riječ jest katalog s izložbe u Liègeu. Tema ove izložbe, kao i one u Antwerpenu, bila je »Ljubav i brak«, a toj temi su se pridružile manifestacije svadbenih svečanosti u Bokriju.

Uvod R. Pinona govori o braku kao biološkom nasljeđu, o raznim periodima koje brak obuhvaća (pripreme, svadba, materinstvo itd.), o tri etape u razvoju evropskog braka (običajni, vjerski, građanski brak), o vrstama magije vezanima za običajni brak itd.

Katalog je podijeljen po zemljama sudionicama, a popisu izložaka svake zemlje i ilustracijama prethodi kratak uvod. Autor uvoda jugoslavenskog dijela je J. Bjeladinović, konzervator Etnografskog muzeja u Beogradu.

Na ovoj izložbi sudjelovala je dvadeset i jedna zemlja: Poljska je izložila, između ostaloga, prstenje iz okolića Krakova; Čehoslovačka ukrase za glavu mladenke; Bugari nakit; Jugoslavija konavoski nakit; među mađarskim izloščima našle su se kutije za začini; Španjolska je pokazala urešene pojase i nakit; Rumunjska rezbareno drvo; Belgija porculan, kutije za igle, obojena drvena jaja; Nizozemska ukrasne drvene cipele; Britanci su izložili razglednice s pomorskim kartama koje pokazuju put do bračne luke; Francuzi seriju fotografija s jedne velike svadbe; SR Njemačka i Švicarska medalje; Austrija rezbarije; Luksemburg porculan; Danci pjesme za vjenčanje na papiru i tkanini; Norveška, Švedska i Finska vjenčane krune i nakit; Turska kolajne i rukom vezene tkanine.

Katalog je formata 295 × 210 mm, i kao i ostala dva kataloga o kojima će biti riječ, tiskan je na dobrom papiru i ukusno opremljen.

Ivan LOZICA